

***ГОРУН Галина Романівна,**
доцент, Львівський державний
університет внутрішніх справ
БОЙКО Олеся Теодозіївна,
старший викладач, Львівський
державний університет внутрішніх
справ*

ВИКЛИКИ ПЕРЕД ПРОФЕСІЙНОЮ МОВНОЮ КОМУНІКАЦІЄЮ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОЇ АГРЕСІЇ

У сучасному світі формування професійної мовної компетентності набуває особливої актуальності через гібридні загрози, які охоплюють військовий, економічний, політичний, інформаційний та культурний аспекти. Важливість цієї проблеми обумовлена необхідністю ефективної комунікації, критичного мислення та вміння аналізувати інформацію, поширену в ЗМІ та в професійному середовищі.

Основними викликами, що стоять перед професійною мовною комунікацією в умовах інформаційної агресії є: 1)

дезінформація, «фейковий» контент, маніпулювання мовою та термінами (спотворення значень слів, нав'язування ворожих наративів через професійну лексику); 2) цифрова грамотність та використання сучасних технологій (відсутність якісних навчальних матеріалів, що враховують сучасні інформаційні загрози; використання штучного інтелекту без перевірки); 3) адаптація до змін середовища спілкування, зниження рівня критичності, мовна асиміляція та русифікація/англізація (в умовах великої кількості інформації складніше аналізувати факти; тиск іншомовного контенту впливає на використання професійної мови); 4) політизація мови; 5) психологічний вплив.

Для професійної мовної підготовки важливо критично оцінювати інформацію, не підпадати під вплив пропаганди, оскільки дезінформація та маніпулятивні технології спотворюють факти, підривають довіру до офіційних джерел, створюють хаос у суспільстві.

З активним розвитком технологій в традиційні методи навчання варто інтегрувати такі цифрові інструменти, як штучний інтелект, автоматизовані перекладачі, онлайн-

платформи для вивчення мови та перевірки інформації. Водночас необхідно враховувати загрозу кібератак, витоків даних і «фейкового» контенту, які можуть спотворити розуміння реальної картини.

Глобалізація та цифровізація призвели до значного розширення каналів зв'язку. Тому сучасний фахівець має не лише володіти професійною термінологією, а й уміти ефективно спілкуватися в онлайн-просторі, користуючись соціальними мережами, месенджерами, блогами та онлайн-медіа, дотримуючись норм мовної етики та уникаючи помилкових висновків через некоректне тлумачення повідомлень.

Інформаційна війна є однією з головних складових гібридних загроз. У зв'язку з тим, мова стала не лише засобом спілкування, а й інструментом політичної боротьби, загрозою маніпулювання мовними питаннями, щоб спричиняти соціальну напругу, конфлікти між спільнотами та навіть впливати на формування ідентичності. Відтак, розпізнавання таких маніпуляцій та вміння зберігати нейтралітет і професіоналізм у використанні мови стає важливим набутком професіоналів. [5].

На психологічний стан людей, залучених у професійне спілкування, впливають постійне відчуття загрози, негативні новини, наслідком яких є інформаційна втома, емоційне вигорання та втрата мотивації. Одним із рішень цих серйозних викликів для професійної мовної підготовки може бути інтеграція психологічних практик у навчальні програми, які допоможуть підтримувати стійкість до впливу інформаційних атак.

Для ефективної адаптації до нових умов необхідно розробити шляхи подолання викликів перед професійною мовною підготовкою в умовах гібридних загроз, які включатимуть:

- **розвиток критичного мислення.** «Критичне мислення – це система суджень, яка дозволяє аналізувати інформацію таким чином, щоб на її підставі ухвалювати раціональні рішення. Глобально – це здатність відрізнити брехню від істини, що надзвичайно важливо в так звану епоху постправди, в яку ми зараз живемо .... Критичне мислення є важливою навичкою для прийняття рішень в особистому житті

та професійній діяльності. Воно допомагає у вирішенні складних проблем та конфліктів, адже дає можливість об'єктивно оцінити ситуацію, проаналізувати аргументи та знайти альтернативні рішення». [6].

З метою розвитку критичного мислення слід перевіряти першоджерела, аналізувати аргументи, використовувати принцип «трьох джерел», проводити спеціальні тренінги з медіаграмотності, аналізувати інформацію та виявляти маніпулятивні прийоми.

- **інтеграція цифрових інструментів; захист власного інформаційного простору** (використання онлайн-ресурсів для вивчення мови, автоматизованих платформ для аналізу тексту та перевірки фактів; дотримання «інформаційної гігієни» – підписка на надійні ресурси);

- **моделювання реальних ситуацій спілкування** (проведення тренінгів, дебатів та симуляційних вправ, які дозволяють застосовувати мовні навички в умовах інформаційного протистояння);

- **захист від інформаційного перевантаження** (навчання

управлінню інформаційними потоками, фільтрації даних і саморегуляції при роботі з великими обсягами інформації);

- **підвищення міжкультурної комунікаційної компетентності** (зміцнювати професійне мовлення за допомогою наукових джерел, словників, офіційних документів; підтримувати власну культуру мови та уникати підміни понять; сприяти правильному використанню термінології; брати участь в освітніх ініціативах з інформаційної безпеки; використовувати якісні мовні ресурси).

Ефективний захист мовних компетенцій – це поєднання знань, цифрових навичок та аналітичного мислення. Професійна мовна підготовка є важливим і водночас складним процесом, який потребує комплексного підходу. Ключовими аспектами розвитку критичного мислення є використання сучасних технологій, адаптація до змін комунікаційного середовища, збереження психічної стійкості, що сприяють суспільству протистояти інформаційним атакам і залишатися стійким до гібридних загроз.

Список використаних джерел:

1. Воронова В. О. Мова і влада: маніпулятивні технології в сучасному інформаційному просторі. – Київ: Видавничий дім «КМ Академія», 2019.
2. Завгородня І. П. «Критичне мислення як інструмент боротьби з маніпуляціями в ЗМІ» // Вісник сучасної науки, 2022, № 2, с. 15–28.
3. Куліш О. М. Основи інформаційної безпеки: виклики та загрози. Львів: Світ, 2022.
4. Пироженко Л. І. Медіаграмотність у професійному спілкуванні. Харків: Освіта, 2020.
5. Тищенко Л. В. «Професійна комунікація в умовах інформаційних загроз» // Освітній дискурс, 2023, № 4, с. 35–48.
6. <https://happymonday.ua/jak-rozvynuty-krytychne-myslennja>
7. <https://mind.ua/publications/20272615-shcho-take-kritichne-mislennya-ta-yak-jogo-rozvivati>